

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

De excessibus prelatorum

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321569)

Et scire debes qd si recepta hmoi cautione noie eoz quo riu interest vsurari manifestus vsuras repetit non audi etur et possit in aiaz fauore epus istas vsuras recipere et soluere illis a qbus iste petitor extorserat. Et idem fm guil. et gar. si no esset manifestus et hoc pbari possz petitor em. vsurariu. si aut iste vsurariu qui sic satis dedit

qualuit tenebitur ex satisfactione fm eos qz et si non satisfes disse tenebatur. s. e. cum tu. et si petitor esset notoriu vsurarius etia si heres non exciperet. dixerit pdicti doctores qd ex officio suo iudex eum repellat. s. de excep. excep. p. de. ff. de postul. l. qd phibet. secus si notorius vel manifestus non esset.

Ullam. s. quantitate manifestam. **A**lioqui. si qntitas manifesta non apparet et repete. ex pmi volumus aliam si quomodo fiet ex pssio et moderato de q loquit iste r. Respondeo. cofide rabit iudex quanto tempore ille vsuras exerceat. et quantum nunc habz in bonis et quantum habebat tpe q fenerare ince pit et sup h sidera bis fama vicinie et an alias mercat des exercuerit. et an ius fortuna et psperere cesserit. et an fuerit iprobus exactor. an cutialis fenerator. hec et filis circi stantie fut circa h siderande et fm eas magis vel minus arbitrandu. C. d. bo. q. li. cu optet. s. i. xxij. q. v. s. videe.

Teneatur. ppter sui malicia pti lese refartire tenetur. C. si tu. vel cu. me. l. etia. et fac. l. ite. sua. s. e. li. s. re iudi. cu et erm. in sti. de obli. q. ex qh delic. in pn. et si nulla qntitatem moderat teneat in totu na et re fidul omemoratio totu admittit. C. de hze. in sti. l. ij. ff. de r. sig. l. ceteroz. caute ergo faciet si in cautone certā verisimilez exprimit quantitate et adicit q etia vltra illd satisfiet in qntu co stabit eum vsurarum ratione teneri.

Pene. suple statute in lae. scil. edito sup. qe vsura/ rios. s. dico. qz h non hz locu pena otra vsurarios statu ta. sed habet locum pena statuta in recipietes eos ad ob lationes et ecclesiasticam sepulturam.

Subiacē. hodie fut excoicati ipo facto no obstantibz excepōnibus vel priuilegijs. p cle. de sepul. e. qui. f. Absoluat. et ab alijs pctis. xxij. q. ij. legat. qd patz qz nec ad ofessione debent admitti. vt. s. dixit nec dimit titur pctm zē. j. s. re. iud. pctm. caueat q religiofi q intera dum de preda plus q de anima solliciti fut.

Alter facta. si facta satisfactōne nec pstita ydonea

cautum. Ceterum si rece ptarum vsurarum fit qua titas manifesta illam sem per in cautione predicta exprimi volum? / Alioqn aliam recipientis cautio/ nē huiusmōi arbitrio mo derandā Ipse tamen sciē ter non minorem qz vere similiter credit moderet. et si secus fecerit ad satisf actionem residui teneat.

Dēs autē religiosos et alios q manifestos vsura rios otra pntis sanxionis formam ad ecclesiasticaz ausi fuerint admittē sepul turam pene in lae. scil. co tra vsurarios pmulgate statnimus subiacē. **N**ul lus manifestorum vsurari orum testamētis interfit. aut eos ad confessionē ad mittat siue ipos absoluat nisi de vsuris satisfecerit.

cautōe. Quid dices de codicillis vidz q valeant. diuerfa em fut. C. de codicil. l. si idē. et h ostō penalis q restrim/ genda. s. e. li. s. elec. statutū. et phibitus maioribz mino ra petere nō. phibent. ff. de suis expo. l. cui. qui si. sint le. p venerabilē circa pn. Dic otra fm guil. et gar. et s p3 ex pn. vbi dixit in vltima voluntate. et ar. s. d. testa. cu

vel de satisfaciendo pro su arum viribus facultatum prestent vt premi tti idoneam cautōem. Testamē ta qz manifestorum vsura riorum aliter facta nō va leant sed sint irrita ipo iu re. **G**onifacius octauus

De excessibus prelatorū.

Qum ex eo q pdi catores minores et religiofi alij mē dicantes in ciuitatibz ca stris villis. aut locis alijs ad habitandū domos vel loca de nouo suscipiūt seu olim suscepta dimittūt se ibidem ad alia transferen tes diuerfa scandala qua doqz pueniant et frequē tes clamores ad sedē apo stolicā pferant. Nos sup hoc puidere volētes h p petuo prohibem? edicto

esses quia large co dicilli sunt testamē tū. qz mentis testa tio. xij. q. ij. s. ij. sed aliud institū. de tes ta. in pn. ff. de iur. codicil. l. coficiunt. c. l. ab mtestato. ali as facile esset consti tutōnem hanc in s eludere. et dic idē d qualibet vltima vo luntate. et qz istud crimen ecclesiasticū est potuit papa irri tare testā laycorum p qm alios trāffe rebant bona et fie bat durior oditio ex actorum erit q qd e uincere valebunt et hē. s. vt lic. pen. ecclesia. i. i. fi. habz enim ratōne huius criminis iurisdictio nem in talibus. s. s. iude. nouit. s. q filij sint legit. p venera bilē. s. e. li. s. fo. co pe. c. vi. Quid si pri mo testamentū fecit postea cauit. Dixit h gar. q nō firmat p hoc testamentum qz ab initio nō valu it. vt. j. de re. iur. nō firmatur cū suis con cor. satis vidz suffis

ere si ante mortem cauit cum testamentum morte firme tur. s. de cele. mis. cum marthe. nec ob. regula nō firmat que de solo tractu temporis loquitur vt ibi dixi.

Qum ex eo. Mendicātes nō pnt acquirē noua loca ad habitandū vel antiq alienare vel mutare absq speciali licentia pape que de hac phibitōne facis at mentōnem. In acquirētibz tū loca p heremitica vi ta ducenda cessat phibitio. hoc dicit. Detgrminatur aut hec decre. g. e. nimis. ij. in ver. ad hoc.

Mendicantes. hz dicunt mendicantes hbus vidū tri buit incerta mendicatas. et q reddit? aut possessiones ex regula vel ostōnibus habere nō pnt. s. e. li. s. religiofi s do. c. vno. et quo ad casū dec. nre in oibus ment icantibz idē ius ocoz. s. e. li. de regul. ostitutōem. qui em similez cum alijs vitam suscipiunt similem sentiant in legibus dis sciplinam. s. de sta. mo. recolentes.

Ad habitandum. nota qz de locis acqfitis ad habitā dum tantum fit h phibitio. ergo alias q ad habitandū bene possunt loca acquirere. sed quomodo ex quo fut men dicantes. dic vt dixi. s. de reli. domi. c. vno.

Scandala. bene ergo fecit prouidendo quia sui officij est scandala remouere. s. e. li. de offi. le. c. i.

A Deinceps. futa g' oprehēdit hec ostō olim em h' p
h. b. tum licebat. vt. s. e. nimis. ij. ad hoc.

Suffragari. g' papa suū puilegiū reuocare moderari
et in totū tollere p' l'z deceat ei' puilegiū esse mansuruz
ij. de re. iur. decet. vbi de hoc. / etiā p' quē nō trāfferat

Alienatōis. intelligos dñium cū sic large loq̄t di/
cendo. cuiuslibz ad

idē. s. de rebz ec. nō
alie. nulli. et. C. de

re. alie. n. alie. l. fanz
cimus. licet interdū
sumatur solum pro

eo tractu quo trāf
fertur dominiuz. C.

de. fun. do. l. i.

Mentōem. ergo
necesse est diure cō
muni in rescripto fi

eri mentōem de quō
dic vt dix. s. e. li. s.

consti. c. i. in glosa.
q̄ incipit est tra-

Decernētes. ho/
die transgressores
fūt ipō factō excom

municati. p. cle. s. pe
nis cupiētes. i. R.

Eligendam. isti
fūt digni ouementi
honore. xvj. q. i. q̄

vere et pure. et an
tales subfint episco

po ibi no. et pnt hē
mte. alias non relis

giosi habere ppiū
xix. q. iij. s. contra
paulus.

Licentia. ergo
nota q' religiosus
mendicans de licen

tia p' lau sui potest
vitam heremiu cam

eligere.

Proximo. de
B. ij. s. h. g. c. p. n.

Volentes. exēp
ti vel puilegiuz

ti vt non teneantur
mfi sub certo iudice

rūdere ratōe delicti
contractus aut rei

fi h' sint mira vel fra
in loco non exempto

conueniuntur corā
ordinario. sed ratio

ne domicilij nō. Mo
nasterio puilegiato vt eius monachi a quocūq; interdicti

suspendi vel excoicari non possint cessat in illos ordinari
ozū iurisdictione quo ad illa nisi illi monachi mitterent ad
poratus subiectos ordinarijs quia tunc etiā l'z vtrōbiq;
sint monachi ordinarij etiā quo ad p'dicta illos iudicent
q̄ diu ibi manent. hoc dicit. Determinat autē h' de re. dif
fufe notata. vi. q. iij. c. vi. et. s. e. t. r. uarum.

Exemptōis. p' q' verba dicat data exēptio videbis
ij. e. r. i. h. papa. et p' p'ie ap. se. est eximē. xvi. q. i. f. i. q.

ij. nunc vero. **I**nfringant. isti seueritate eccl'astica

ne deinceps aliq̄s vel aliq̄
de p'dictis q̄buscunq; sup
h' puilegijs muniti existāt
q̄ ipis tra tenore ostōnis
pntis nullatenus volum⁹
suffragari i aliqua ciuita
te castro villa seu loco q̄
cunq; ad habitanduz do
mos vel loca q̄cunq; s' no
uo recipe seu haftenus re
cepta mutare vel ea vēdi
tōnis pmutatōnis. dona
tōnis aut cuiusuis aliena
tōis titulo quocunq; i ali
os transferre psumāt abf
q; sedis ap. licentia spēali
plenā et expressam facien
te de p'hibitiōne hmoi mē
tōnem si secus egerint it
ritū decernētes p' h' tñ eis
q̄ vitā duxerint heremiti
cam seu solitariā eligēdā
de maiōz suoz licētia qn
cellas mansiones seu habi
tacula i heremo siue locis
vbi nō fit hoim habitatio
de p'ximo possint acqui
rere ac mutare nō intelli
gimus interdictū. **I**nno
cen. iij. **De puilegijs.**

Volentes libertates
quā nō nullis ap. sel
des puilegio exēptionis

cohercent. s. e. quāto. et papa solz taliū puilegia decur/
m. **E**xcedat. s. e. porro. et. e. patēt. rare. s. e. dilecti.

bus. ne puilegiū amittē mereant. xj. q. iij. puilegiuz. s. e.
tuaz. limites em trāsgrediēdi nō sūt. s. de sepul. c. i.

Aut rei. hec vera si tra ctus sit initus vel maleficiuz
factuz in loco nō exempto et res litigiōsa nō exempta vt

ij. patebit.

Ad hec tria. sus
perius enarrata.

Primū ergo. qz
videre ē aliquibz qz

p' h' exempti equipa
rent non exemptis.

vt indistincte pos
sent coram ordina
rijs conueniri. Ideo

de hoc obicit a sol
uit. et hoc dicere in
tendit q' indistincte

ratōne domicilij sūt
exempti vt iudez do
micilij. nec ptatem

habeat cognoscen
di nec remittendi qz

tamen ille est vnus
modus foriendi fo
rum. s. de fo. com.

.c. vi. **T**rem si deli
ctum contractuz. aut

res litigiōsa. sint in
loco exempto gauē

bunt exemptione si
enim anglicus delin
quet bon. nō ne pu
mretur per iudicez

bon. fingam⁹ ergo
et equipar emus an
glicum exempto. ut

sicut ille qui alias nō
est de iurisdictione

ratione delicti effici
tur de iurisdictione

sic exemptus q' alias
de iurisdictione non

est ratōne delicti de
iurisdictione efficit

Idem in contractu
etre.

Exempto. dicit
h' b. q' moasteria ex
empta ecclesia ami

terū domus monas
steriū artia ortus a
tee que sūt iuxta ec

clesiā intelliguntur
exempta. xij. q. i. na

cessaria. et. c. nulla. xvij. q. iij. diffimimus. e. c. id constitui
mus. s. de immu. ec. c. i. et de cenf. c. i.

Instituta. vt. s. de heret. ad abolendā. in fi. s. e. li. s.
pben. c. i. de sta. relig. c. vno in fi. **I**dem si capellas habe
rent nō exemptas. s. e. ex ore. et. c. cū capell. sic. s. s. s. huc

cum inter vos. s. de sen. ex. nulli. et. j. e. auctoritate.

Et id ipsum. s. qd dicit est de exemptis. **I**llos. nō
exemptos h' puilegiatos tm vt sequitur. **D**e se. p. ad h'

Certo. istud soluit strariū de dec. s. qz h' certus
iudez dat⁹ fuerat a pap' ibi mētus qz impator ducēt elis